

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЇ ЧЕРВОНОКЛОПА БЕЗКРИЛОГО НА ТЕРИТОРІЇ БІОТОПІВ ПЕРЕДМІСТЯ М. ОЛЕВСЬК

Колесник Ірина Миколаївна

студентка

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Максименко Юлія Вікторівна

кандидат біологічних наук, доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Червоноклоп безкрилий *Pyrthocorys apterus* (Linnaeus, 1758) є типовим мешканцем лісопаркових зон Житомирщини. Переважно зустрічається в старих та середньовікових хвойних, змішаних та листяних лісах [1]. Червоноклоп безкрилий є зручним об'єктом для вивчення, тому що є поширеним поліморфним видом, добре помітний, внаслідок колоніального способу життя.

Дослідження екології червоноклопа розглядається в трьох аспектах, а саме:

1. живлення,
2. рухова активність,
3. екологічні особливості виду.

Дослідження екологічних аспектів полягало у поясненні певних екологічних закономірностей виду, при цьому використовувались такі методи: польовий метод, теоретичні та аналітичні дослідження.

Збір матеріалу здійснювався під час маршрутних спостережень, за ділянку дослідження було обрано біотопи передмістя м. Олевськ.

Польові дослідження в основному були зосереджені на виявленні присутності виду в попередньо обраних біотопах для стаціонарних місць, а саме в парках та скверах м. Олевськ та його передмість.

Під час проведення дослідження у різних районах лісопаркової зони було виявлено такі аспекти, як кількість червоноклопів на досліджуваній ділянці, сезонна поведінка, статева активність, рухова активність, морфологічна різноманітність та мінливість.

Загальна довжина тіла дорослої комахи від 7 до 12 мм. Задні крила зазвичай відсутні, але трапляються і винятки. Забарвлення тіла червоне, черевце і малюнок надкрил чорні, спина сплюснута.

Червоноклопи дещо відрізняли за забарвленням, було виявлено тварин з світло червоним забарвленням та темнішим забарвленням. У личинок переважно червоного кольору черевце, уздовж спини можуть бути невеликі чорні плями. У крилатих особин крильця повністю забарвлені в чорний колір. Комаха має колючо-сисний ротовий апарат. Використовуючи такий ротовий апарат, клоп

здатний проколювати їм не тільки оболонку рослин, але навіть жорсткий панцир померлих комах і висмоктувати з них рідину [2,3].

Червоноклопи активні з початку квітня до кінця жовтня, можуть утворювати масові скупчення. Ці клопи живуть колоніями на землі, біля підніжжя стовбурів дерев, смокчуть рослинні соки, їжею також слугують дрібні комахи й насіння рослин, наприклад липи, мальви, гібіскуса. Спостерігаються утворені ними скупчення, особливо незрілими формами, від декількох десятків до близько сотні особин.

Навесні самка відкладає яйця (близько 30). Розмножуються червоноклопи досить швидко: при наявності 1-2 особин відбувається швидке розмноження і протягом 2-3 тижнів з'являється ціла колонія. Процес спаровування клопів оригінальний та цікавий: самець і самка з'єднуються між собою задньою частиною тулуба, утворюючи своєрідний «потяг», що пересувається в різних напрямках. В результаті чого статеві клітини самця переміщуються до самки. Так відбувається запліднення яєць. Яйця білого забарвлення червоноклопи відкладають у внутрішні тканини рослин (листя, пагони, стовбури), якими на даний момент харчуються. Личинки з'являються через 1,5 тижні. Від дорослої комахи личинка відрізняється меншим розміром і рівномірно червоним кольором тулуба. Нами червоноклопи були виявлені на стовбурах дерев, пеньках, на ґрунтових та асфальтованих стежках лісопаркової зони.

Список літератури

1. Зінченко О. П., Сухомлін К. Б. Клопи (ряд Hemiptera) : Метод. рек. для студентів з навчальної комплексної (зоолого-ботанічної) практики. Луцьк : Медіа, 2016. 132 с.
2. Palmer A.R. Fluctuating asymmetry: measurement, analysis, patterns. *Ann. Rev. Ecol. Syst.* 1996. V.17. P. 391-421.
3. Palmer A.R. Fluctuating asymmetry analyses. *Developmental instability: its origins and evolutionary implications.* Dordrecht, Netherlands: Kluwer, 1994. P. 335-364.